

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਛਾਂਟੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੋਧ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ।

(5) ਭਾਰਤ ਹੈਵੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਟ੍ਰਾਈਕਲਸ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬੜੌਂਦਾ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਵੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਰਾਓ (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸੁਲਝ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ (ਬੀਬੀ) ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(00) ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮਾਪਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਨੂੰਨ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੇਟੀਟੋਇਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਛਾਂਟੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਐੱਫ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ।

(6) ਇਸ ਲਈ, ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25F ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਹਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਸ ਉਜਰਤ। ਦੋਵੇਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਲਾਹ ਫੀਸ ਰੁਪਏ 500. (ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੈੱਟ)।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਐਸਐਸ ਸੋਫੀ ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ,-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1988 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ 241

18 ਸਤੰਬਰ, 1990

ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947—ਐੱਸ. 33-C(2)—'ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ' ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ S. 33-C(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਐਸ.ਐਸ. ਸੋਢੀ, ਜੇ.)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ S. 33C(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। 'ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ' ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ, ਇਸ ਸਮੇਂ, ਸਿਰਫ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸੈਟਰਲ ਇਨਲੈਂਡ ਵਾਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਵਰਕਮੈਨ ਏਏਆਈਆਰ 1974, ਐਸਸੀ 1604 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ। ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਪਰਾ ੫)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ :-

- (i) ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,
- (ii) ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮਦਨਜ਼ਰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।
- (iii) ਅਨੁਬੰਧ P-1 ਅਤੇ P-2 ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੀਡੀਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;
- (iv) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;
- (v) ਕਿ ਇਸ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਚਾਰੂ ਤੁਲੀ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਨਿਮੋ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਐਸ. ਸੋਢੀ, ਜੇ.

(1) ਇੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਸੀ(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਐਕਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ- "ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ"।

(2) ihe ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਲਾਟਰੀਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਉਜਰਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 15 ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 17 ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰੁ. 20 ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ. ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1982 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 1986 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33-ਸੀ (2) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਫੁਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੇ ਰੈਗੂਲਰ ਕਲਰਕਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। . ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸੇ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਉੱਚ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(3) ਸਭ ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33-ਸੀ(2) ਅਧੀਨ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੈਟਰਲ ਇਨਲੈਂਡ ਵਾਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਇ ਵਰਕਮੈਨ (1) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਸੀ(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਜੋ ਪੈਸੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਣਨਾ ਜਾਂ ਗਣਨਾ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਚੱਲਦੀ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਹਤ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ (i) ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; (ii) ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ (iii) ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਹੱਦ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ। ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (iii) ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ,

(1) ਏਆਈਆਰ 1974 ਐਸਸੀ 1604.

**(2) A.I.R. 1968
S.C. 218.**

ਡਿਵੈਡੈਂਟ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਹੱਦ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਿਰਲੇਖਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 33 C(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਧਾਰਨ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 33 C(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ 'ਇਤਫਾਕ' ਹੈ। ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਨ (i) ਅਤੇ (ii) ਨੂੰ 'ਇਤਫਾਕ' ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਵਿਗਾੜ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਹੱਦ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਨ (i), (ii) 'ਤੇ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪੜਾਅ ਜੋ ਅੰਤਮ ਰਾਹਤ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ r ਸੈਕਸ਼ਨ 33 C(2) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਨਿਰਧਾਰਨ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ 'ਇਤਫਾਕ' ਵਜੋਂ ਡੱਬ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਣਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ (i) ਅਤੇ (ii) ਗਣਨਾ ਲਈ ਇਤਫਾਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਗਣਨਾ ਖੁਦ ਪਰਿਣਾਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ (i) ਅਤੇ (ii) ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਵਜੋਂ ਸਹਾਇਕ ਹੈ ਜੋ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੈ।

(4) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੀਫ ਮਾਈਨਿੰਗ ਇੰਜਨੀਅਰ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ (2) ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ

ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਭ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 33 C(2) ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਣਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ।

(5) ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਸੀ(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ. 'ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ' ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੱਕ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ, ਇਸ ਸਮੇਂ, ਸਿਰਫ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਂਟਰਲ ਇਨਲੈਂਡ ਵਾਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ), ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਜੀਆਰ ਮਜੀਠੀਆ ਜੇ.

ਬਚਨ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਮਲਕੀਅਤ ਰਾਏ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

(2) A.I.R. 1968
S.C. 218.

1989 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 547

18 ਸਤੰਬਰ, 1990

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ (1971 ਦਾ 70)— ਐੱਸ. 11—ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949— ਐੱਸ. 10, 19— ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ—ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ—ਕੀ ਕਟੈਂਪਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੈਂਟ ਐਕਟ ਵਿਚ ਐਸ. 10 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਐਕਟ, 1971 ਦੇ ਐਸ. 11 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਾਦਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਨਿਰਾਦਰ ਸਥਾਨਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ, ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਕਟੈਂਪਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕਟੈਂਪਟ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਇਹ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਟੈਂਪਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਟੈਂਪਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਮਾਨ ਨੂੰ, ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਵਰ ਵੈਸਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।